

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Samverkan och stöd
Gunilla Benner Forsberg

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-02-18

HSN 2021-0066

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över remiss-Fast omsorgskontakt i hemtjänsten

Ärendebeskrivning

I ärendet förslås att hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande över remiss på betänkandet SOU 2020:70 Fast omsorgskontakt i hemtjänsten överlämnas till Socialdepartementet som nämndens yttrande.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Fast omsorgskontakt i hemtjänst, SOU 2020:70

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i seniorberedningen

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsnämnden antar hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande och överlämnar detta till Socialdepartementet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

En statlig utredning tillsattes 2019 med uppdrag att lämna förslag på hur fast omsorgskontakt kan införas i hemtjänst samt bedöma om omsorgskontakten kan bidra till en bättre personalkontinuitet. Utredningen ska också bedöma och föreslå vilka kunskaper och kompetens en fast omsorgskontakt bör ha.

Hemtjänstinsatser ingår i det kommunala ansvaret. Den enskildes rätt till hemtjänst prövas enligt 4 kap 1§ socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Den enskilde ansöker om insatsen, en behovsbedömning görs och beslut om insats fattas av Socialnämnden. Kommunerna har även möjlighet att utan någon föregående behovsbedömning tillhandahålla hemtjänstinsatser till äldre personer med stöd av 4 kap 2 a§ SoL ett så kallat förenklat beslutsfattande om hemtjänst för äldre.

Utredningen om fast omsorgskontakt i hemtjänst anser att med fast omsorgskontakt kan stödet och hjälpen bättre anpassas till den enskildes behov och önskemål. Detta skulle även bidra till en bättre kontinuitet och en ökad trygghet för den enskilde och dennes anhöriga/närstående. Den fasta vårdkontakten skulle också kunna utgöra en viktig informationskälla till andra professioner inom vård och omsorg.

I utredningen genomfördes en kartläggning kring nuläget i 20 kommuner. Kartläggningen visar på att rollen som fast vårdkontakt för närvarande ser olika ut i landets kommuner. Hos vissa kommuners utförare har omsorgskontakten en begränsad roll och en mer administrativ funktion medan rollen i andra kommuner utför de mesta av omsorgsarbetet hos omsorgstagaren. På vissa håll är rollen okänd. Utredningen menar på att kartläggningen visar att det krävs förutsättningar för att uppnå mervärdet med omsorgskontakten. Grundförutsättningar kan vara att det finns gemensam grundsyn på att uppdraget organiseras med fokus på den enskildes behov och delaktighet, samt att omsorgskontakten utför omsorgsarbete i stor utsträckning hos "sina" omsorgstagare. Personkännedom är viktigt för att exempelvis upptäcka förändringar i hälso- och funktionstillståndet.

Omsorgskontaktens arbetsuppgifter kräver kompetens. Enligt utredningen kan viktiga arbetsuppgifter förutom omsorgsinsatsen, vara medicinska uppgifter enligt delegering från hälso- och sjukvården. Omsorgskontakten bör också kunna vara "spindeln i nätet" och planera, följa upp genomförandeplaner samt delta i planering med andra professioner såsom deltagande i SIP (samordnad individuell planering). Utredningen föreslår därför att kompetensen bör motsvara en undersköterska.

Utredningen föreslår att det i lag ska införas krav på omsorgskontakt. De äldre som har beviljats hemtjänst ska erbjudas en fast omsorgskontakt. Den fasta omsorgskontakten ska inneha yrkestiteln undersköterska.

Lagförslaget om fast omsorgskontakt förslås träda i kraft den 1 januari 2022 och förslaget om kompetenskravet undersköterska föreslås träda i kraft den 1 januari 2030.

Överväganden

Hälso- och sjukvårdsnämnden gör bedömningen att utredningens förslag med att införa en lag på fast omsorgskontakt skulle innebära en stor förbättring för den enskilde. Förslaget kan även innebära att samarbetet med regionens hälso- och sjukvårdsinsatser utvecklas positivt.

Region Stockholm har ansvar för hemsjukvårdsinsatser och är beroende av ett gott samarbete med hemtjänst när den enskilde har insatser från bägge huvudmännen. En fast omsorgskontakt skulle innebära att hemsjukvårdsaktörerna har en utsedd omsorgskontakt att samarbeta med.

Enligt lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård (2017:162) ska den regionfinansierade öppenvården utse en fast vårdkontakt som samordnar den enskildes vårdinsatser. En stor fördel skulle vara att det finns motsvarande funktion för omsorgsinsatserna att ha kontakt med. Viktig information om signaler kring försämringar i sjukdomar kan lättare nå ansvarig på exempelvis vårdcentralen.

Region Stockholm ser även mycket positivt på förslaget att omsorgskontakten innehar yrkestiteln undersköterska.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser för region Stockholm då hemtjänstinsatser är ett kommunalt ansvar.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Förslag till beslut kan innebära positiva konsekvenser för patientsäkerheten då mer förutsättningar för samordning kring den enskilde finns.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Förslag till beslut innebär positiva konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser

Förslag till beslut förväntas ge oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser

Ett eventuellt införande av lag kring omsorgskontakt blir en kommunal angelägenhet och innebär inga administrativa konsekvenser för regionen.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Socialdepartementet

Godkänd av Björn Eriksson, 2021-02-18

§ 68**Yttrande över remiss-Fast omsorgskontakt i hemtjänsten**

HSN 2021-0066

Ärendebeskrivning

I ärendet förslås att hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande över remiss på betänkandet SOU 2020:70 Fast omsorgskontakt i hemtjänsten överlämnas till Socialdepartementet som nämndens yttrande.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Fast omsorgskontakt i hemtjänst, SOU 2020:70
Protokollsutdrag seniorvårdsberedningen 2021-03-05 § 12

Yrkande

1. Ordförande Anna Starbrink (L) yrkar bifall till seniorvårdsberedningens förslag.
2. Talla Alkurdi (S) yrkar med instämmande av Catarina Wahlgren (V) bifall till eget förslag till tilläggsbeslut (bilaga).

Propositionsordning

Ordförande Anna Starbrink (L) ställer först proposition på eget yrkande och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt det.

Ordförande Anna Starbrink (L) ställer därefter proposition på Socialdemokraternas och Vänsterpartiets tilläggsyrkande och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden avslår det.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsnämnden antar hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande och överlämnar detta till Socialdepartementet.

Reservation

Talla Alkurdi (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet att avslå tilläggsyrkandet.

Catarina Wahlgren (V) anmäler att V-ledamöterna reserverar sig mot beslutet att avslå tilläggsyrkandet.

Paragrafen är justerad**Expedieras till**
Socialdepartementet
Akten

Ärende 14

HSN 2021-0066

Bilaga § 68 HSN 210309

Förslag till tilläggsbeslut gällande yttrande över remiss – Fast omsorgskontakt i hemtjänsten

Socialdemokraterna instämmer i stora delar av förvaltningens yttrande gällande fast omsorgskontakt i hemtjänsten. När man behöver det ska det finnas en bra och varm omsorg som tar hand om en och hjälper en i vardagen. Hemtjänsten ska finnas där för att se till så att man kan fortsätta att ha ett aktivt och meningsfullt liv. Det är en del i ett starkt och tryggt samhälle.

Coronapandemin har tydliggjort bristerna i vården för äldre, särskilt i vårt län, men även i landet i stort. Vi måste ta lärdom av bristerna och utveckla såväl kommunal som regional hälso- och sjukvård för att skapa en tryggare äldreomsorg och äldreomsorg.

Idag känner många äldre och anhöriga att hemtjänsten är opersonlig. Det är många olika personer som kommer hem till den äldre och det kan vara svårt att skapa en personlig kontakt. Omsorgen måste kännas trygg och vara mer personlig. Därför är det mycket positivt och efterlängtad att ett lagförslag nu presenteras för att säkerställa att alla med hemtjänst har en fast omsorgskontakt. Det är även rätt och rimligt att denna person ska ha en undersköterskeutbildning. På så sätt har äldre och anhöriga alltid en person som de har kontakt med, som känner till behoven hos den äldre och som kan vara med och göra hemtjänsten mer personligt anpassad efter behov och önskemål.

Vi socialdemokrater menar samtidigt att det krävs högre ambitioner för att utveckla äldreomsorgen. Det är positivt att omsorgskontakten ska vara på plats redan 2022, men vi menar att kompetenskravet om att kontakten ska vara undersköterska bör kunna uppnås tidigare än 2030. Med tanke på de viktiga satsningar som nu görs av regeringen och samarbetspartierna inom ramen för äldreomsorgslyftet bör det finnas utrymme för att stärka kompetensen betydligt tidigare än om 9 år.

FÖRSLAG TILL TILLÄGGSBESLUT

Socialdemokraterna föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

Att hälso- och sjukvårdsförvaltningens yttrande kompletteras enligt ovan

Talla Alkurdi (S), m.fl.